

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej
Wrocław Agglomeration Development Agency

**Budynek biurowo-usługowy
pl. Solny 14 i 14a**

Sporządził:

TECHNIK POŻARNICTWA
INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
- Magdalena Ciel
Jarosław Tyszkiewicz
Dyplom nr 1539/Z/97

Zatwierdził:

PREZES ZARZĄDU
Okulowska
Magdalena Okulowska

Wrocław, 21 luty 2025

SPIS TREŚCI

LP	TEMAT	STRONA
	Wstęp	3
I	Warunki ochrony przeciwpożarowej	4
II	Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic	6
III	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	10
IV	Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	12
V	Sposoby praktycznego sprawdzenia i organizacji warunków ewakuacji	14
VI	Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji i przepisami przeciwpożarowymi	16
VII	Zabezpieczenie robót montażowo - budowlanych	20
VIII	Znaki ochrony przeciwpożarowej stosowane w ARAW	21
IX	Rejestr zmian w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego (aktualizacja)	24
X	Załączniki:	
1)	Plany ewakuacyjne	Załącznik nr 1
2)	Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowych	Załącznik nr 2
3)	Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	Załącznik nr 3
4)	Wzór listy pracowników zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego	Załącznik nr 4

WSTĘP

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz.U.2025 poz. 188) stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięcia mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych.

Zapewniając ochronę przeciwpożarową budynku, obiektu lub terenu są oni zobowiązani:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie, z zasadami określonymi w odrębnych przepisach oraz zapewnić konserwację i naprawę tego sprzętu i urządzeń w sposób gwarantujący sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwości ewakuacji,
- 4) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 5) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 6) ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822 z późn. zmianami).

Na podstawie § 6 wyżej wymienionego Rozporządzenia właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, produkcyjnych oraz magazynowych mają obowiązek opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów lub ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe o kubaturze brutto większej niż 1000 m³.

Postanowienia instrukcji obowiązują również innych użytkowników oraz pracowników firm przedsiębiorstw wykonujących jakąkolwiek pracę na terenie obiektów. Umowa o powierzenie prac w obiekcie lub jego części musi zobowiązywać wykonawców lub producentów zewnętrznych wynajmujących pomieszczenia do przestrzegania ustaleń wynikających treści niniejszej instrukcji. Wykonawcy zobowiązani są zapoznać z treścią niniejszej instrukcji swoich pracowników.

I. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

1. Charakterystyka obiektu

Budynek jest obiektem wielokondygnacyjnym, średniowysokim, podpiwniczonym.

Powierzchnia zabudowy budynku 780,1 m².

Kubatura budynku 15 580 m³.

Powierzchnia użytkowa lokali 1924,24 m².

Kategorie zagrożenia ludzi - ZL III.

Gęstość obciążenia ogniowego - do 500MJ/m².

Strefy zagrożenia wybuchem - w obiekcie nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Strefy pożarowe - budynek stanowi jedną strefę pożarową.

2. Lokalizacja

Nieruchomość przy pl. Solnym 14 i ul. K. Szajnochy 4 położona na działce nr 27/4 przylega: od wschodu do budynku pięciopiętrowego przy pl. Solnym nr 15 i ul. Szajnochy 3 położonego na działce nr 27/3, a od zachodu do budynku czteropiętrowego przy pl. Solnym nr 13- położonego na działce nr 26/2. Dojście i dojazd do dziedzińca wewnętrznego od strony pl. Solnego nr 14 oraz drugie wejście znajduje się od strony ul. K. Szajnochy nr 4 bramą wejściową do lokalu, z którego jest przejście zamykanymi drzwiami poprzez klatkę schodową na dziedziniec wewnętrzny.

3. Warunki budowlane

Budynek przy pl. Solnym 14 jest umieszczony w Rejestrze Zabytków pod nr 522/Wm. W rzucie poziomym budynek ma kształt zbliżony do trapezu z wycięciem od strony zachodniej oraz wewnętrznym dziedzińcem. Długość ściany frontowej od pl. Solnego wynosi 23,75m, a od ul. K. Szajnochy 21,66m.

Budynek został wzniesiony przypuszczalnie w II połowie XIX wieku a dwie jego części wykonano w różnym czasie i dopiero później połączono w jedną całość wąskim łącznikiem. Część główna budynku oznaczona nr 14 usytuowana jest od strony pl. Solnego a wejście do niej znajduje się w podwórzu wewnętrznym od strony zachodniej. Komunikację pionową w części głównej zapewnia klatka schodowa, zabudowana na rzucie zbliżonym do półkola ze schodami zabiegowymi. Główna część budynku ma cztery kondygnacje nadziemne i strych oraz jest podpiwniczona.

Część oficynowa oznaczona numerem administracyjnym 14a znajduje się po stronie południowej i wyposażona jest w swoją klatkę schodową. Ta część budynku jest pięciokondygnacyjna przy czym można z niej wydzielić niski parter, parter oraz trzy piętra oraz strych i piwnice.

Obie części budynku mają stropy na różnych poziomach i dlatego bezpośrednia komunikacja między nimi jest zorganizowana tylko na II i III piętrze oraz jest możliwe przejście na poziomie strychu. Ściany nośne budynku są murowane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej. Stropy nad piwnicami są wykonane ze sklepień ceramicznych opartych na ścianach i łękach. Stropy części nadziemnej w przeważającej części są drewniane, belkowe, ze ślepym pułapem i zasypaną izolacją oraz otynkowaną podsufitką. W łączniku od strony wschodniej występują lokalnie stropy masywne na belkach stalowych -sklepione i płaskie. Stropy schodowe są również o belkowej konstrukcji drewnianej.

Więźba dachowa ma konstrukcję drewnianą płatwiowo-krokwiową, przy czym opiera się ona na

ścianach i częściowo na stropach. Dach o niewielkim spadku jest kryty papą termozgrzewalną.

Wysokość budynku od chodnika do gzymsu od strony pl. Solnego 18,56 m a od strony ul. K. Szajnochy 20,62m. Układ komunikacyjny mieszany w stosunku do ulicy. W budynku występuje główna i boczna klatka schodowa:

↪ klatka główna o powierzchni użytkowej 19 m²- wykonana na rzucie zbliżonym do półkola. Podesty tej klatki są o konstrukcji w postaci sklepień ceramicznych opartych na ścianie zewnętrznej i belkach żeliwnych. Schody zabiegowe wykonane są z elementów żeliwnych, które od strony zewnętrznej są oparte na półkolistej ścianie, zaś od strony duszy klatki schodowej tworzą element spiralny opartym na górnym i dolnym podeście. Podnóżki schodów wykonane z desek drewnianych a przednóżki są żeliwne. Balustrady na długości biegów i podestów są drewniane.

↪ Klatka oficynowa z wejściem od strony dziedzińca dwubiegowa ze schodami drewnianymi na konstrukcji stalowej. Stopnice pokryte wykładziną PCV. Balustrady drewniane o wysokości 0,70m wraz z pochwytami

Wejście na dziedziniec podwórza z chodnika od strony pl. Solnego, poprzez zamykaną ażurową dwuskrzydłową kratę stalową do bramy przejściowej a z niej na wewnętrzny dziedziniec budynku. Na wprost bramy przejściowej - wejście po schodach kamiennych poprzez drzwi zewnętrzne do głównej klatki schodowej. Elewacje dziedzińca ma pięć kondygnacji (parter i 3 piętra użytkowe oraz poddasze)

Na wschodniej elewacji drzwi wejściowe do lokalu na parterze (winnica). Po lewej stronie wygradzone balustradą schody prowadzące do części piwnic - schronu. Za schodami bezpośrednio wejście do lokalu. Od strony południowej wejście po schodach kamiennych do klatki schodowej w oficynie.

Piwnice.

Piwnice znajdują się pod budynkiem i nie obejmują dziedzińca wewnętrznego. Wydzielone są cztery piwnice, do których schodzi się czterema niezależnymi wejściami.

- 1) pierwsze zejście do piwnicy w lokalu gastronomicznym (pl. Solny) od strony zaplecza wąskimi schodami masywnymi jednobiegowymi z balustradą stalową. Strop masywny w postaci sklepień. Wysokość pomieszczeń w najwyższych punktach dochodzi ponad 3,5m. W jednym z pomieszczeń piwnicznych zabudowane urządzenia klimatyzacyjne wraz instalacją ssącą (czerpnia powietrza wyprowadzona ok. 3 m nad posadzkę dziedzińca) i tłoczącą rozprowadzającą, umieszczoną pod sufitem piwnicznym.
- 2) drugie poprzez klatkę schodową budynku oficyny nr 14a. Schody zejściowe wąskie masywne. Strop ceramiczny - sklepienia. Wysokość piwnic od 1,90m. W tej części pomieszczenia posiada:
  - a) drugi lokal gastronomiczny mieszczący od ulicy Karola Szajnochy zajmując dwa pomieszczenia, w których przechowywane są meble letnich ogródków gastronomicznych oraz podręczny magazyn materiałów spożywczych,
  - b) MPEC – jedno pomieszczenia.
  - c) Konserwator – dwa pomieszczenia, w jednym umieszczony jest i oznakowany główny zawór wody,
- 3) trzecie zejście z dziedzińca budynku – niezagospodarowane,
- 4) czwarte bezpośrednio z lokalu gastronomicznego winiarni, w którym przechowywane są własne produkty.

II. SPOSÓB PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWOPOŻAROWYCH I GAŚNIC

GAŚNICE

Budynek wyposażono w podręczny sprzęt gaśniczy w gaśnice ABC zgodnie z wymogami określonymi § 28 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822 z późn. zmianami). zgodnie z rozmieszczeniem na rysunkach.

Gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, rodzaj gaśnic dostosowany jest do gaszenia grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

ZASADY EKSPLOATACJI INSTALACJI OŚWIETLENIA EWAKUACYJNEGO WYTYCZNE DO KONTROLI OŚWIETLENIA AWARYJNEGO

1. Zganie z wytycznymi projektowania oświetlenia awaryjnego kontrolę istniejących instalacji oświetlenia awaryjnego należy przeprowadzić w terminach określonych przez producenta zastosowanego sprzętu, jednak nie rzadziej niż raz w roku. Kontroli podlega dziennik przeglądów i napraw.
2. Każdy producent w instrukcjach obsługi opraw i systemów oświetlenia awaryjnego, a także w wymogach przepisów gwarancyjnych określa terminy i zakres okresowych przeglądów i konserwacji wszystkich urządzeń. Podczas przeglądów okresowych pracownicy firmy serwisującej odczytują parametry i charakterystyki napięciowo – prądowe wszystkich opraw awaryjnych, co pozwala przewidzieć i wyeliminować większość usterek w przyszłości.
3. Po zakończeniu gwarancji należy kontynuowanie okresowych przeglądów (np.: co 6 miesięcy), co pozwala zachować praktycznie 100% sprawności systemu oświetlenia awaryjnego przez co najmniej 10 lat jego użytkowania.
4. Kontrolę oświetlenia w ramach przeglądu corocznego rozpoczynamy od zapoznania się z protokołem ostatniego przeglądu technicznego opraw, urządzeń i instalacji tworzących system oświetlenia awaryjnego obiektu (przeglądy nie rzadziej niż raz w roku wg ww. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz z dokumentacją powykonawczą z naniesionymi ewentualnymi zmianami).
5. W celu sprawdzenia czasu działania oświetlenia w zależności od rodzaju zastosowanego systemu oświetlenia wywołujemy zanik oświetlenia podstawowego jeśli to możliwe ze względu na rodzaj obiektu lub sprawdzamy poprawność wykonania testów prowadzonych przez systemy nadzorujące i monitorujące oświetlenie awaryjne w zakresie funkcjonalności i czasu świecenia. Oprawy i moduły awaryjne wykonane w wersji podstawowej muszą być wyposażone w tzw. ręczny przycisk testu umożliwiający symulację zaniku zasilania opraw. Przy pomocy tego testera sprawdzona zostaje funkcjonalność urządzenia. Czas działania sprawdzamy poprzez wyłączenie bezpiecznika w podrozdzielni. Daje to obraz załączenia się oświetlenia na wybranych fragmentach drogi ewakuacyjnej. Zaleca się natomiast stosowanie urządzeń

z mikroprocesorem samoczynnie wykonującym testy funkcjonalne i pomiaru czasu świecenia np. autotest, system nadzorujący. Czas działania oświetlenia ewakuacyjnego – min. 2 godz., a bezpieczeństwa min. 1 godzina (wg § 181 pkt. 2 i pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.).

Zanik zasilania opraw podstawowych na drogach ewakuacyjnych musi spowodować załączenie oświetlenia ewakuacyjnego na tych drogach. Musi istnieć możliwość testowania opraw oświetlenia awaryjnego, bez wyłączania zasilania. Oprawy muszą posiadać układ wewnętrzny do symulacji zaniku zasilania lub systemu monitoringu opraw ze wspólnej jednostki centralnej wg PN-EN 60598-2-22

6. Następnie przystępujemy do sprawdzenia zgodności stanu obecnego oświetlenia awaryjnego (co do ilości i jakości źródeł światła, oraz odnośnie ewentualnych zmian aranżacji obiektu) z dokumentacją powykonawczą i dokonujemy oględzin losowo wybranych opraw. Należy również dokonać oceny widoczności i lokalizacji znaków ewakuacyjnych zapewniających z każdego punktu drogi ewakuacyjnej odpowiedniego i jednoznacznego kierunku ewakuacji. Oprawy kierunkowe powinny być umieszczone na takiej wysokości, aby nie były zasłonięte przez osoby, plansze reklamowe, czy elementy architektoniczne. Oprawy oznaczające wyjście muszą znajdować się bezpośrednio nad wyjściami, albo tuż obok nich, a oprawy kierunkowe muszą znajdować się także w miejscach w których drogi ewakuacyjne zmieniają kierunek.

Uwaga!

W każdym miejscu drogi ewakuacyjnej musi być widoczna co najmniej jedna oprawa kierunkowa.

7. Jeżeli podczas sprawdzania zgodności z dokumentacją oświetlenia awaryjnego będącego przedmiotem przeglądu stwierdzimy zmiany w ilości, jakości opraw lub dokonanych zmian aranżacji obiektu, to niezależnie od tego kiedy był wykonywany ostatni pomiar natężenia oświetlenia awaryjnego wykonujemy go ponownie po zmroku.

Wyniki pomiarów interpretujemy zgodnie z normą.

Oświetlenie awaryjne musi spełniać warunki :

- 1) w osi drogi ewakuacyjnej natężenie oświetlenia E musi wynosić min.1 lx
- 2) na poziomie podłogi na niezabudowanym polu czynnym strefy otwartej natężenie oświetlenia E musi wynosić min. 0,5 lx,
- 3) w celu zapewnienia odpowiedniego natężenia oświetlenia oprawy do oświetlenia ewakuacyjnego powinny być umieszczane co najmniej 2 m nad podłogą,
  - a) przy każdych drzwiach wyjściowych przeznaczonych do wyjścia ewakuacyjnego
  - b) w pobliżu schodów, tak aby każdy stopień był oświetlony bezpośrednio
  - c) w pobliżu każdej zmiany poziomu
  - d) obowiązkowo przy wyjściach ewakuacyjnych i znakach bezpieczeństwa
  - e) przy każdej zmianie kierunku
  - f) przy każdym skrzyżowaniu korytarzy
  - g) na zewnątrz i w pobliżu każdego wyjścia końcowego
  - h) w pobliżu każdego punktu pierwszej pomocy
  - i) w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego i przycisku alarmowego

Znaki przy wszystkich wyjściach awaryjnych i wzdłuż dróg ewakuacyjnych powinny być tak podświetlone, aby jednoznacznie wskazywały drogę ewakuacji do bezpiecznego miejsca.

Uwaga :

Jeżeli punkty pierwszej pomocy oraz urządzenia przeciwpożarowe i przyciski alarmowe nie znajdują się na drodze ewakuacyjnej ani w strefie otwartej, to powinny one być tak oświetlone, aby

natężenie oświetlenia na podłodze w ich pobliżu wynosiło minimum 5lx. (w pobliżu oznacza w obrębie 2m mierzone w poziomie).

8. W przypadku instalacji oświetlenia awaryjnego z centralną baterią sprawdzić czy przewody i kable wraz z zamocowaniami i osprzętem są ognioodporne (wg Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15.04.2002 r., § 187 ust. 2).

INSTALACJA HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH.

Badania hydrantów wewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności oraz próba ciśnienia węży stanowiących wyposażenie hydrantów wewnętrznych -zapewnić raz na 5 lat zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Przeglądy i konserwacja -2 razy w roku.

Hydrant powinien być zamknięty (zakręcony) i pod ciśnieniem. Należy sprawdzić czy:

- 1) urządzenia są nie zastawione, nie uszkodzone elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków,
- 2) instrukcja obsługi jest czysta i czytelna,
- 3) miejsce umieszczenia jest oznakowane,
- 4) mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie,
- 5) wpływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wpływu oraz miernika ciśnienia),
- 6) miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo. i w swoim zakresie pomiarowym,
- 7) wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć.
- 8) jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
- 9) zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte, i) bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach,
- 10) dla bębnow z wahliwym zamocowaniem sprawdzić czy oś (zamocowanie) obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180°,
- 11) przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,
- 12) przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego,
- 13) sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
- 14) jeżeli jest skrzynka hydrantowa /obudowa/ sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają i otwierają,
- 15) sprawdzić, czy prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje,
- 16) sprawdzić pracę prowadnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane,
- 17) pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy zawór hydrantowy lub hydrant powinien być oznakowany „NIECZYNNY” i konserwator powinien powiadomić o tym Właściciela.

Dokumentowanie przeglądów i konserwacji.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez konserwatora odpowiednio oznakowane. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji. Książka kontroli powinna zawierać:

- a) datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów,
- b) zapis wyników testów,
- c) wykaz i data zainstalowania części zamiennych,

- d) data /miesiąc i rok/ następnego przeglądu i testów,
- e) wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych.

Konserwacja przegląd powinny być zapisane na naklejce, która nie może zakrywać żadnych znaczeń producenta. Na naklejce należy umieścić słowo „SPRAWDZONE” z jednocześnie identyfikacją konserwatora, datą (miesiąc i rok ważności przeglądu).

ZASADY UŻYTKOWANIA URZĄDZEŃ ODDYMIAJĄCYCH

W przypadku lekkiego zadymienia klatki schodowej, czujka dymu (detektor) automatycznie otwiera klapę oddymiającą umieszczoną w najwyższym punkcie klatki z jednoczesnym automatycznym otwarciem głównych drzwi wejściowych do budynku celem zapobieżenia zadymienia klatki schodowej.

Budynek posiada dwie klatki schodowe, które wyposażone są w ww. urządzenia oddymiające (klapy oddymiające) i powinny poddawane być przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

W PRZYPADKU PODJĘCIA DECYZJI O GASZENIU POŻARU BEZ NARAŻENIA WŁASNEGO ZDROWIA LUB ŻYCIA ORAZ INNYCH, NALEŻY PAMIĘTAĆ O NASTĘPUJĄCYCH ZASADACH:

- 1) kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiektu od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka,
- 2) przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- 3) należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.

Jak się zachować?

- 1) jeżeli pożar jest mały i wiesz jak posługiwać się gaśnicą oraz znasz przeznaczenie różnych środków gaśniczych, to podejmij działanie po zauważeniu pożaru. Znajdź gaśnicę i spróbuj ugasić ogień. Nie narażaj swojego życia i zdrowia!
- 2) powiadom ludzi obecnych w budynku o zaistnieniu pożaru;
- 3) udziel natychmiast pomocy osobom znajdującym się w bezpośrednim zagrożeniu pożaru;
- 4) po opuszczeniu objętego pożarem pomieszczenia, jeśli to możliwe zamknij drzwi, co ograniczy na jakiś czas rozprzestrzenianie się pożaru. Kieruj się natychmiast do wyjścia z budynku;
- 5) w trakcie ewakuacji udziel pomocy osobom o ograniczonej zdolności poruszania się (dzieciom, osobom starszym, niewidomym, niepełnosprawnym itp.).

III SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

ZAGROŻENIE POŻAROWE.

1. Zagrożenie pożarowe w pomieszczeniach użyteczności publicznej oraz w pomieszczeniach technicznych i magazynowych może wystąpić na skutek:

- ☞ pozostawiania bez nadzoru odbiorników energii elektrycznej nieprzystosowanych do ciągłej eksploatacji (bez samoczynnych zabezpieczeń lub automatyki sterowniczej - piecyki, promienniki, grzejniki olejowe) lub ich ustawiania w pobliżu materiałów palnych oraz na palnym podłożu.
- ☞ niewłaściwego wykonywania i nie terminowo prowadzonych konserwacji instalacji i urządzeń elektroenergetycznych.
- ☞ prowizorycznego zakładania połączeń lub obwodów elektrycznych instalacji, lub też prowizorycznego podłączenia odbiorników elektrycznych, niezgodnie z instrukcją producenta.
- ☞ montażu gniazd wtyczkowych i przewodów elektrycznych na palnym podłożu bez zastosowania osłon metalowych i izolatorów.
- ☞ przeciążania instalacji elektrycznych w wyniku podłączenia do jednego obwodu kilku odbiorników o dużej mocy.
- ☞ wyrzucania niedopałków tytoniu do koszy na odpady (śmieci) oraz opróżniania popielniczek z niedopałkami do koszy (innych pojemników), w których znajdują się materiały palne jak np. papier, tektura, tworzywa sztuczne.
- ☞ zabezpieczenia instalacji i urządzeń elektrycznych bezpiecznikami o wartościach prądowych większych niż wynika z projektu (opisu tablic) lub też „naprawianymi” drutem bezpiecznikami topikowymi.
- ☞ zbyt bliskiego składania materiałów palnych od punktów świetlnych.
- ☞ zwarć w przewodach elektrycznych przy braku kontrolowania stanu technicznego instalacji, nie prowadzenia okresowych pomiarów elektrycznych rezystancji izolacji instalacji i urządzeń elektrycznych.
- ☞ niewłaściwego prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych między innymi takich jak: spawanie, cięcie gazowe, lutowanie, zgrzewanie, itp. prowadzonych najczęściej w trakcie remontów lub modernizacji pomieszczeń.
- ☞ braku ochrony odgromowej budynku.
- ☞ umyślnego podpalenia.

DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU.

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru uzależnione są od:

- ☞ lokalizacji pomieszczeń, w których powstał pożar.
- ☞ warunków budowlanych poszczególnych pomieszczeń oraz ich wyposażenia i wystroju.
- ☞ powierzchni i kubatury pomieszczenia, w którym powstał pożar.
- ☞ połączeń funkcjonalnych poszczególnych pomieszczeń.
- ☞ rodzaju oddzieleń budowlanych pomiędzy pomieszczeniami.
- ☞ palności elementów konstrukcyjnych budynku, takich jak: ściany, stropy, dachy, słupy.
- ☞ ilości i rodzaju składowanych materiałów palnych, sposobu ich ułożenia, wydzielania, zachowania przerw i przejść.
- ☞ nie zabezpieczenia przed przemieszczaniem się ognia w przewodach wentylacyjnych oraz kanałach kablowych.

- ↳ sposobu zabezpieczenia otworów drzwiowych, okiennych, dróg komunikacyjnych i ewakuacyjnych.

Rozważając kolejno powyższe czynniki wpływające na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru można stwierdzić, że im większa powierzchnia pomieszczeń oraz im większe nagromadzenie materiałów palnych bez zachowania należytych odległości i przerw, tym większe istnieją możliwości szybkiego rozprzestrzeniania się pożaru.

Podobna sytuacja może zaistnieć w przypadku braku właściwych oddzieleń pomiędzy funkcjonalnie związanymi pomieszczeniami.

Czynnikiem sprzyjającym rozprzestrzenianiu się pożaru jest:

- ↳ późne jego zauważenie, oraz zbyt długie w czasie zaalarmowanie straży pożarnej
- ↳ niedostateczna ilość podręcznego sprzętu gaśniczego; brak umiejętności w obsłudze tego sprzętu przez pracowników, może mieć istotny wpływ na nie ugaszenie pożaru w zarodku i jego rozprzestrzenienie poza miejsce powstania

IV

SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Temat szczegółowo został opisany w załączniku nr 2 niniejszej instrukcji, nie mniej dla przypomnienia przed rozpoczęciem prac pożarowo-niebezpiecznych, Administrator budynku lub osoba przez niego upoważniona wspólnie z osobą mającą kierować tymi pracami zobowiązani są do:

- oceny zagrożenia pożarowego w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
- ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu wyeliminowanie możliwości powstania pożaru lub wybuchu;
- wskazanie osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca wykonywania prac i terenu przyległego, za bezpieczny przebieg prac oraz za zabezpieczenie po ich zakończeniu miejsc, w których były prowadzone.

W tym celu należy stosować się do następujących zasad:

- na stanowisku pracy materiały niebezpieczne (np. gazy techniczne) mogą znajdować się tylko w ilościach niezbędnych do bieżącego prowadzenia prac,
- materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku oraz znajdujące się w nim instalacje techniczne należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo-niebezpieczne w pomieszczeniach oraz urządzeniach zagrożonych wybuchem lub też w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów palnych w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- przy prowadzeniu prac, zwłaszcza spawalniczych lub innych z otwartym ogniem należy:
  - dokładnie przewietrzyć całe pomieszczenie oraz części objęte remontem,
  - włączyć wentylację mechaniczną, jeśli taka istnieje; wszystkie drzwi prowadzące na zewnątrz budynku powinny być otwarte,
  - umieścić w pobliżu w łatwo dostępnym miejscu niezbędny, sprawdzony sprzęt ochronny, - zapewnić obecność drugiej osoby, której głównym celem byłby nadzór (obserwacja) i udzielenie ewentualnej pomocy,
  - po zakończeniu prac, zdemontowaniu i usunięciu sprzętu należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonywano te prace oraz pomieszczeń sąsiednich, mającą na celu sprawdzenie, czy nie pozostały tłące lub żarzące się materiały lub czy nie istnieją innego rodzaju okoliczności mogące bezpośrednio albo w okresie późniejszym być przyczyną zainicjowania pożaru,
- prace pożarowo-niebezpieczne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i do takich prac upoważnione;
- używany sprzęt i narzędzia winien być sprawny technicznie i wykluczać możliwość wywołania zapalenia jakichkolwiek materiałów palnych występujących w sąsiedztwie prowadzenia prac.

Zasady zabezpieczania prac spawalniczych.

Bez względu na rodzaj stosowanego sprzętu oraz technologię, wszelkie procesy spawalnicze oraz cięcia metali stanowią duże niebezpieczeństwo pożaru, a nawet wybuchu.

Požary powodowane pracami spawalniczymi powstają głównie na skutek :

- iskier i odprysków żarzącego się metalu,
- przewodnictwa cieplnego spawanych lub przylegających do nich elementów konstrukcyjnych lub materiałów,
- temperatury płomienia lub łuku elektrycznego aparatu spawalniczego.

Podczas prac spawalniczych należy bezwzględnie:

- sprawdzić czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są sprawne technicznie, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazu;
- przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy spawacza podręczny sprzęt gaśniczy;
- usunąć na bezpieczną odległość wszelkie materiały palne;
- jeżeli nie ma możliwości usunięcia materiałów palnych należy je osłonić niepalnymi osłonami, ewentualnie schładzać wodą;
- zabezpieczyć palne elementy konstrukcyjne budynku, które znajduje się w pobliżu miejsca spawania, za pomocą osłon lub przez zraszanie wodą;
- usunąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby wykluczyć możliwość jej zapalenia, ewentualnie zapewnić chłodzenie otulin przez polewanie wodą;
- stale obserwować elementy podlegające spawaniu, miejsca rozrzutu i spadania iskier oraz rozprysków spawalniczych, kontrolować stopień nagrzania elementów konstrukcyjnych w pobliżu miejsca spawania i zbytnio nagrzane schładzać wodą;

V

SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA I ORGANIZACJI WARUNKÓW EWAKUACJI

W sytuacji wystąpienia zagrożenia, które powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i imienia z obiektu. Decyzję o jej przeprowadzeniu wydaje Prezes ARAW lub osoba upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo w budynku. Decyzję tą w szczególności musi zawierać informację w zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczenia obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla gromadzenia ewakuowanych osób i mienia.

1. Rodzaje ewakuacji.

Zakres ewakuacji zależy przede wszystkim od:

- ↻ miejsca źródła pożaru, jego zasięgu oraz prędkości rozprzestrzeniania się ognia,
- ↻ stopnia zadymienia pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych,
- ↻ liczby osób ewakuowanych oraz ich sprawności fizycznej i psychicznej,
- ↻ liczby personelu i środków technicznych znajdujących się w danym czasie w dyspozycji ośrodka.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia ludzi przez pożar lub dymy i gazy pożarowe, ewakuację należy przeprowadzać natychmiast. W takim wypadku należy bezzwłocznie ewakuować pracowników z pomieszczeń objętych pożarem, z pomieszczeń położonych w sąsiedztwie oraz z pomieszczeń znajdujących się powyżej miejsca pożaru. Ewakuacja ludzi z budynków zakładu jest zagadnieniem złożonym i nie można podać recepty, która rozwiązałaby ten problem w stosunku do każdej sytuacji. Sposób przeprowadzania ewakuacji, jej rozmiar oraz szybkość zależna jest od wielu czynników takich jak: wielkość pożaru, możliwość rozprzestrzeniania się ognia i zadymienia, klasa odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych budynku, itp.

Pod pojęciem ewakuacji rozumie się zespół czynności, który polega na ewakuacji całego stanu osobowego budynku wraz z dokumentacją, i innymi cennymi urządzeniami technicznymi.

Ewakuację przeprowadza się w przypadku, gdy zachodzi niebezpieczeństwo:

- ↻ rozprzestrzenienia się pożaru na cały budynek,
- ↻ zadymienia stref pożarowych, dróg ewakuacyjnych w całym obiekcie,
- ↻ uszkodzenia elementów nośnych konstrukcji budynku,

2. Kolejność ewakuacji zależy przede wszystkim od:

- ↻ fazy pożaru, która warunkuje rozpoczęcie ewakuacji,
- ↻ zakresu ewakuacji,
- ↻ wielkości sił i środków znajdujących się na miejscu akcji,
- ↻ liczby osób ewakuowanych i ich sprawności fizycznej i psychicznej,
- ↻ warunków budowlanych (kierunki wyjść ewakuacyjnych, długości dojsć, liczba wyjść itp.),
- ↻ sytuacji pożarowej na miejscu akcji.

Pamiętać należy, że niezależnie od przedstawionej powyżej kolejności ewakuacji zasad jest ewakuowanie przede wszystkim ludzi znajdujących się w pomieszczeniach objętych pożarem oraz osoby z pomieszczeń zagrożonych i sąsiednich a także z tych pomieszczeń, które mogą być odcięte przez rozprzestrzeniający się pożar.

3. Przebieg ewakuacji.

Ewakuację osób znajdujących się w budynku przed przybyciem jednostek Państwowej Straży Pożarnej przeprowadzają osoby kierujące pracownikami z koordynatorami ewakuacji, a po przybyciu jednostek ochrony przeciwpożarowej – strażacy będący na miejscu akcji wraz z pracownikami budynku.

Osoba upoważniona do wydania decyzji o ewakuacji powinna:

- ↻ określić sposoby ewakuacji i jej kolejność,
- ↻ określić niezbędną ilość osób, które zajmą się ewakuowaniem poszkodowanych ograniczonej zdolności poruszania się,
- ↻ wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych pomieszczeń, bloków funkcyjnych,
- ↻ określić sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji sprzętu, urządzeń technicznych oraz dokumentacji.

Podstawowe obowiązki kierującego akcją ratowniczą:

- ↻ zorganizowanie ewakuacji poszkodowanych w wyznaczone miejsce koncentracji, oraz nadzór nad sprawdzeniem czy stan osobowy ewakuowanych jest zgodny ze stanem zakwaterowania i zatrudnienia,
- ↻ w przypadku stwierdzenia nieobecności pracownika należy bezzwłocznie przystąpić do przeszukiwania pomieszczeń,
- ↻ zorganizowanie ewakuacji mienia z poszczególnych pomieszczeń oraz określenie miejsca składowania w takiej odległości od budynku, aby nie utrudniało to prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej przez państwową straż pożarną,
- ↻ poinformowanie dowódcy przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej o aktualnej sytuacji pożarowej oraz przekazanie innych informacji dotyczących:
  - przeprowadzonej lub przeprowadzanej ewakuacji,
  - miejsca powstania pożaru,
  - wskazania miejsc szczególnie niebezpiecznych,
  - punktów czerpania wody,
  - wyznaczenie osób spośród personelu do pomocy dowódcy straży pożarnej w celu udzielania na bieżąco niezbędnych informacji dotyczących obiektu,
  - wyznaczenie osób do pełnienia dyżurów po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej w celu zabezpieczenia obiektów oraz sprawdzania pomieszczeń w których był pożar.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji osób z budynku, należy podjąć następujące działanie:

1. Natychmiast powiadomić wszystkie osoby przebywające w pomieszczeniach o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Nie dopuścić do powstania paniki. Do powiadomienia należy wykorzystać dostępne środki łączności i sposoby ogłaszania alarmu.
2. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar bądź zadymione. Pojedyncze osoby lub strumień ludzi należy kierować najkrótszą drogą do najbliższej klatki schodowej, lub wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz obiektu, zgodnie z umieszczonymi znakami ewakuacyjnymi.
3. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby mogące poruszać się o własnych siłach.
4. Zarówno przed ogłoszeniem ewakuacji jak i w jej trakcie, personel przeprowadzający ewakuację powinien przygotować drogi ewakuacyjne przez ich otwarcie i zabezpieczenie.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniższej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń, a drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniając wilgotną

chustką.

6. W przypadku przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem zobowiązana jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji.

VI SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI I PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI

Każdy pracownik powinien przejść instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy w zakresie zasad bezpieczeństwa pożarowego i obowiązujących przepisów.

Szkolenie ma na celu:

- zapoznanie pracowników z zagrożeniem występującym w miejscu pracy,
- pouczenie pracowników o sposobie eliminowania zagrożenia pożarowego i zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
- wskazanie pracownikom sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, jego likwidacji w zarodku oraz zasad ewakuacji ludzi i mienia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony przeciwpożarowej .

Zgodnie z art. 6 ust 1 ww. ustawy o ochronie przeciwpożarowej właściwe urzędy, instytucje, organizacje, podmioty gospodarcze i osoby fizyczne zobowiązane są do uwzględnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej w zagospodarowaniu i uzbrajaniu terenu oraz zaznajomić pracowników z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

Pracownik w chwili przyjęcia do pracy powinien zaznajomić się z budynkiem w ramach instruktażu stanowiskowego w dniu przyjęcia do pracy. Winno ono zawierać uświadomienie nowo przyjętego o potencjalne zagrożeniu pożarowym i zagadnieniach związanych z bhp na obejmowanym stanowisku pracy, zasadach i najbliższych drogach ewakuacji oraz informacje o rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i sposobie jego użycia. Przeprowadza je z reguły bezpośredni przełożony.

Drugi etap szkolenia to rozszerzenie zdobytej wiedzy i umiejętności. Należy przedstawić w nim istotę organizacji pracy i procesów w aspekcie zagrożeń bezpieczeństwa występujących w całym zakładzie. Taką potrzebę stwarza odbywający się naturalny ruch pracowników między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi, wymuszony koniecznością sprostania koniunkturze rynkowej, rozwojem bądź wewnętrznymi przekształceniami firmy. Połączenie szkoleń ppoż. z bhp z informacją o sytuacji firmy jest pożyteczne, na przyszłość winno sprzyjać utożsamianiu się pracowników z zakładem oraz utrwalac w ich świadomości jego pozytywny image - jako solidnego, dbającego o bezpieczeństwo i przyszłość zatrudnionej kadry pracodawcy.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Wszyscy pracownicy w przypadku zaistnienia pożaru, lub innego miejscowego zagrożenia zobowiązani są do czynnego włączenia się do akcji ratowniczo-gaśniczej, zmierzającej do likwidacji pożaru lub innego zdarzenia.

Obowiązki te, dotyczą w szczególności:

- a) natychmiastowego alarmowania najbliższej jednostki straży pożarnej lub innej jednostki

- ratowniczej o zdarzeniach (pożarze lub innych miejscowych zagrożeniach),
- b) alarmowanie o zaistniałych zdarzeniach administratora budynku oraz pracowników obiektu według Instrukcji Alarmowania,
  - c) wykonywania czynności ratowniczych zgodnie z poleceniami osoby (Prezesa, Wiceprezesa, Dyrektora), która przed przybyciem odpowiednich służb ratowniczych kieruje działaniami ratowniczo-gaśniczymi, a po przybyciu służb podporządkowania się kierownikowi akcji Państwowej Straży Pożarnej,
  - d) Zapobiegając powstaniu paniki wśród przebywających w obiekcie ludzi.

Udzielania kierownikowi akcji wszelkich informacji mogących przyczynić się do szybkiej i właściwie przeprowadzonej akcji, a w szczególności:

- podać charakter zdarzenia,
- czy zagrożone jest życie ludzkie,
- wymienić pomieszczenia w którym nastąpiło zdarzenie i pomieszczenia bezpośrednio zagrożone,
- czy został odcięty dopływ prądu,
- inne istotne informacje niezbędne do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej.

Kierownik budynku, jak również pracownicy w przypadku zaistnienia zdarzenia na terenie obiektu zobowiązany jest do zainicjowania i prowadzenia akcji ratowniczej do czasu przybycia służb ratowniczych.

Obowiązki te, dotyczą w szczególności:

1. natychmiastowego udania się na miejsce zdarzenia,
2. do czasu przybycia służb ratowniczych, wydawania wszelkich nieodzownych poleceń dotyczących min.:
  - zarządzenie ewakuacji wszystkich osób z obiektu i terenu dziedzińca,
  - wyznaczenie pracowników w celu szybkiego wprowadzenia na miejsce zdarzenia wezwanych służb ratowniczych,
  - mobilizacji pracowników obiektu będących na jego terenie do informowania się i ewakuacji,
  - nawiązaniu ścisłej współpracy z kierownikiem akcji ratowniczej z chwilą przybycia służb ratowniczych na miejsce zdarzenia,

Po przybyciu jednostek straży pożarnej należy:

- 1) powiadomić o osobach ewakuowanych w tym z piwnicy,
  - wskazać miejsca najbardziej zagrożone (pomieszczenia, magazyny, urządzenia itp.) mogące być przyczyną gwałtownego rozszerzenia się pożaru,
  - utrzymywać stały kontakt z kierownikiem akcji w celu udzielenia wszelkiej potrzebnej pomocy, a w przypadkach szczególnego zagrożenia, wspólnego ustalenia metod walki z pożarem lub usunięcia innego miejscowego zagrożenia.

Zasady prowadzenia działań ratowniczych do czasu przybycia jednostek straży pożarnej

Podczas pożaru należy:

- 1) wyłączyć dopływ prądu w pomieszczeniach objętych pożarem lub pomieszczeń zagrożonych.
- 2) nieodzownym czynnikiem prowadzenia akcji gaśniczej jest bezwzględnie zamknięcie drzwi i odcięcie dróg rozszerzania się pożaru, okien a tym samym ograniczenie dopływu powietrza, które podsyca proces spalania.
- 3) z najbliższego otoczenia pożaru trzeba usunąć przedmioty palne w celu utworzenia przerwy na

drodze rozprzestrzeniania się ognia.

- 4) wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem należy zachować ostrożność, zamknięcie drzwi i okna otwierać za pomocą drągów kryjąc się za ścianami i ościeżnicami ze względu na możliwość niebezpieczeństwa ognia żrących.

W zadymionym pomieszczeniu najlepiej poruszać się w pozycji pochylej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na poziomie kolan. Należy dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i atakować żar, zarzewie ognia a nie płomień. Nie wolno pozostawiać za sobą palących się lub niedogaszonych przedmiotów. Posuwać dalej możemy tylko wtedy, kiedy ugaszone jest już najbliższe otoczenie.

Starać się otoczyć ogień ze wszystkich stron i „gonić” go na zewnątrz pomieszczeń lub tam gdzie nie ma przedmiotów palnych. Należy zawsze pamiętać o drodze odwrotu. Wchodząc do długich krętych korytarzy, do piwnic, na dachy i do niebezpiecznych miejsc, należy zabezpieczyć się linkami. Gasząc pożar przy użyciu wody, zwłaszcza z hydrantów wewnętrznych należy pamiętać o tym, że powoduje ona duże straty pośrednie niszcząc wiele przedmiotów, obciążając i osłabiając konstrukcje.

Ogólna instrukcja sposobu postępowania w przypadku wystąpienia pożaru w Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej

§ 1. PRACOWNIK PRZED PRZYJĘCIEM DO PRACY JEST OBOWIĄZANY ZAPOZNAĆ SIĘ:

- a) z treścią instrukcji,
- b) ze środkami łączności alarmowej na wypadek pożaru, ich rozmieszczenie i działaniem,
- c) z obsługą i działaniem podręcznego sprzętu gaśniczego,
- d) z rozmieszczeniem podręcznego sprzętu pożarniczego i podręcznych środków gaśniczych w terenie gaśniczego.

§ 2. ZAPOBIEGANIE POŻAROM W OBIEKTACH ORAZ NA TERENACH PRZYLEGLYCH:

Zabronione jest wykonywanie czynności:

- 1) używanie otwartego ognia i palenie tytoniu w strefach zagrożonych pożarem,
- 2) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi,
- 3) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - ↳ urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temp. przekraczać 100 C (np.: żarówka z żarnikiem),
  - ↳ linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- 4) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym,
- 5) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych,
- 6) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, bezpośrednio na podłożu palnym. Jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
- 7) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących do ewakuacji (np.: papier),
- 8) ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- 9) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie:
- 10) uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do:
  - a) urządzeń i instalacji przeciwpożarowych,
  - b) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami,
  - c) wyjść ewakuacyjnych,
  - d) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu.

§ 3 WŁAŚCICIELE, ZARZĄDCY LUB UŻYTKOWNICY BUDYNKÓW Z WYJĄTKIEM BUDYNKÓW MIESZKALNYCH JEDNORODZINNYCH, SĄ ZOBOWIĄZANI DO:

- 1) umieszczenia w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji przeciwpożarowych
- 2) oznakowania, zgodnie z Polskimi Normami:
  - a) dróg, wyjść i kierunków ewakuacji,
  - b) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych,
  - c) elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - d) lokalizacji przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych wyłączników gazu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo, zwanymi dalej "materiałami",
  - e) pomieszczeń, w których występują łatwopalne materiały (m.in. papier, rozpuszczalniki, farby na bazie rozpuszczalnika itp.).

§ 4 POSTĘPOWANIE W RAZIE POŻARU

W razie powstanie pożaru, pracownik obowiązany jest zachować spokój, opanowanie i jednocześnie działać szybko i zdecydowanie, a w szczególności:

- a) niezwłocznie zaalarmować PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ **tel. 112 lub 998**
- b) wszcząć wewnętrzny alarm pożarowy,

UPRAWNIENIA STRAŻAKÓW PSP W CZASIE AKCJI RATOWNICZO-GAŚNICZEJ

W związku z potrzebami wynikającymi w trakcie prowadzenia ewentualnej akcji ratowniczej, pracownicy winni znać uprawnienia podmiotów ratowniczych.

Do organizowania i prowadzenia akcji ratowniczej w czasie walki z pożarami oraz likwidacji miejscowych zagrożeń powołana jest **PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA**.

Strażacy biorący udział w akcji ratowniczej, w zakresie niezbędnym do prowadzenia tej akcji, mają prawo do korzystania z :

- dróg, gruntów i zbiorników wodnych państwowych, komunalnych i prywatnych,
- komunalnych i prywatnych ujęć wodnych i środków gaśniczych.

W okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności strażak kierujący akcją ratowniczą ma prawo zarządzania:

- a) ewakuacji ludzi i mienia z terenu objętego akcją ratowniczą, w szczególności gdy:
  - istnieje możliwość rozprzestrzenienia się pożaru,
  - usytuowanie mienia utrudniającego prowadzenia działania ratowniczego,
  - koniecznych prac wyburzeniowych w sytuacjach:
    - zagrożenia ludzi i mienia,
    - potrzeby dotarcia do źródeł zagrożenia w celu jego rozpoznania,
    - potrzeby użycia środków gaśniczych,
    - potrzeby zapewnienia dróg dojścia i ewakuacji,
- b) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym, w celu:
  - zapewnienia właściwego ustawienia i eksploatacji sprzętu ratowniczego,
  - zapewnienia dróg komunikacyjnych,
  - eliminacji zagrożeń powodowanych przez środki komunikacji,
  - udostępnienia pojazdów, środków i przedmiotów niezbędnych do akcji ratowniczej,
  - zakazu przebywania osobom postronnym w rejonie akcji ratowniczej.

Kierujący akcją strażak ma prawo:

- c) żądania niezbędnej pomocy od:
  - instytucji państwowych,
  - podmiotów gospodarczych,
  - organizacji,

- obywateli.
- odstępiania od zasad powszechnie uznanych za bezpieczne.

Każda osoba, która zauważy pożar, klęskę żywiołową, lub inne miejscowe zagrożenia, obowiązana jest zawiadomić osoby będące w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej, bądź policję.

VII ZABEZPIECZENIE ROBÓT MONTAŻOWO – BUDOWLANYCH

Przed przystąpieniem do prac montażowo - budowlanych na terenie obiektu należy dostosować się do następujących wymogów:

1. Nadzór i kontrola:

- ♦ Administrator budynku, w którym wykonywane są prace lub inspektor nadzoru nadzorują prace w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przebiegu prac;
- ♦ kontrolę nad stanem bezpieczeństwa przeciwpożarowego zaplecza prowadzonych prac montażowych lub remontowo-budowlanych prowadzą:
  - * wyznaczone osoby mający stosowne upoważnienia pracownicy innych firm,
  - * przed przystąpieniem do wykonywania prac winni być przeszkoleni w zakresie ochrony ppoż. oraz zobowiązani do przestrzegania przepisów ppoż. obiektu.
  - * posiadać aktualne przeszkolenie w zakresie bhp.

VIII
ZNAKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ STOSOWANE W ARAW

Znaki ewakuacyjne

Nr	Zestaw znaków	Znaczenie znaków	Zastosowanie
1.		Wyjście ewakuacyjne	<p>Należy stosować do oznakowania drzwi, przegradzających drogę ewakuacji, takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których są wymagane co najmniej dwa takie wyjścia; 2) wyjścia prowadzące z budynku, innego obiektu budowlanego – na zewnątrz; 3) wyjścia prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym na obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową w budynku o wysokości ponad 25 m. (wysokim lub wysokościowym); 4) wyjścia prowadzącego przez przedsionek i dotyczy drzwi wyjściowych z przedsionka.
2.		Kierunek do wyjścia w lewo lub w prawo	Do oznakowania w kierunku wyjścia do drzwi ewakuacyjnych
3.		Kierunek do wyjścia w dół na lewo	Do oznakowania głównie klatki schodowej w piwnicy
4.		Kierunek do wyjścia w dół na prawo	
5.		Kierunek do wyjścia w prawo w górę	Do oznakowania głównie klatki schodowej z piwnicy
6.		Kierunek do wyjścia w lewo w górę	

7.		Kierunek do wyjścia w dół	Do oznakowania drzwi ewakuacyjnych za którymi droga ewakuacyjna biegnie w dół
----	---	---------------------------	---

a) kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w lewo

b) kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w prawo

kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół (rysunek 6) i kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę (rysunek 7) należy stosować wówczas, gdy droga ewakuacyjna przebiega schodami.

a. kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w lewo i w dół

b. kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w prawo i w dół

a. kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w lewo i w górę

b. kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w prawo i w górę

Poniższy znak STŁUC ABY UZYSKAĆ DOSTĘP

powinien być umieszczany w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby w celu uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, lub gdy jest niezbędne rozbicie przegrody w celu uzyskania możliwości wyjścia.

DODATKOWE OZNAKOWANIE DRÓG EWAKUACYJNYCH

Na drodze ewakuacyjnej oprócz oznakowania znakami ewakuacyjnymi można stosować dodatkowe oznakowanie w postaci pasów z materiału fotoluminescencyjnego, w celu:

- ułatwienie identyfikacji drzwi w pomieszczeniach i na drogach ewakuacyjnych oznakowania linią ciągłą drogi tam, gdzie mogą pojawić się wątpliwości dotyczące kierunku;
- specjalnego oznaczenia zarysów schodów i wszelkich innych zmian poziomów podłogi;
- oznaczenia specyficznych przeszkód na drodze, takich jak niebezpieczne zwężenia, obniżenia, słupy i krawędzie.

Stosowane znaki sprzętu pożarowego opisane zostały na planach ewakuacyjnych

IX
REJESTR ZMIAN W INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO (AKTUALIZACJA)

Aktualizacja nr 1 w dniu ..... skonsultowana z Administratorem Obiektu

Osoba wprowadzająca zmianę (imię i nazwisko, uprawnienia) .....

.....

Rodzaj/opis aktualizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....
/podpis osoby posiadającej uprawnienia/

.....
/Zatwierdził/

Analiza budynku biurowo-usługowego we Wrocławiu przy pl. Solnym 14 -14a pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego

Warunki ochrony przeciwpożarowej

1. Powierzchnia zabudowy budynku 780,1 m²
2. Kubatura budynku 15 580 m³
3. Powierzchni użytkowa lokali 1924,24 m²
4. Budynek jest obiektem wielokondygnacyjnym, średniowysokim, podpiwniczonym.
5. Budynek zaliczono do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.
6. W obiekcie nie występują strefy zagrożenia wybuchem. Budynek stanowi jedną strefę pożarową

Wskazanie występujących w budynku niezgodności z przepisami techniczno – budowlanymi i przeciwpożarowymi:

- 1) szerokość biegów i spoczników schodów oraz wysokość stopni nie spełnia wymagań określonych w warunkach technicznych,
- 2) występowanie spoczników zabiegowych,
- 3) brak instalacji hydrantowej wewnętrznej HP 25 na I piętrze,
- 4) brak zamknięcia pomieszczeń strychu drzwiami przeciwpożarowymi o odporności ogniowej EI 30,
- 5) brak zamknięcia pomieszczeń piwnicznych drzwiami przeciwpożarowymi o odporności ogniowej EI 30,
- 6) występowanie na drogach komunikacji wewnętrznej stanowiącej drogi ewakuacyjne materiałów palnych (wykładzina, drewno),
- 7) niepełne oświetlenie awaryjne,
- 8) brak wydzielenia poziomych dróg ewakuacyjnych od klatki schodowej drzwiami przeciwpożarowymi o odporności ogniowej EI 30.

Aktualizacja nr 2 w dniu ..... skonsultowana z Administratorem Obiektu

Osoba wprowadzająca zmianę (imię i nazwisko, uprawnienia) .....

.....

Rodzaj/opis aktualizacji:

.....

.....

.....

.....

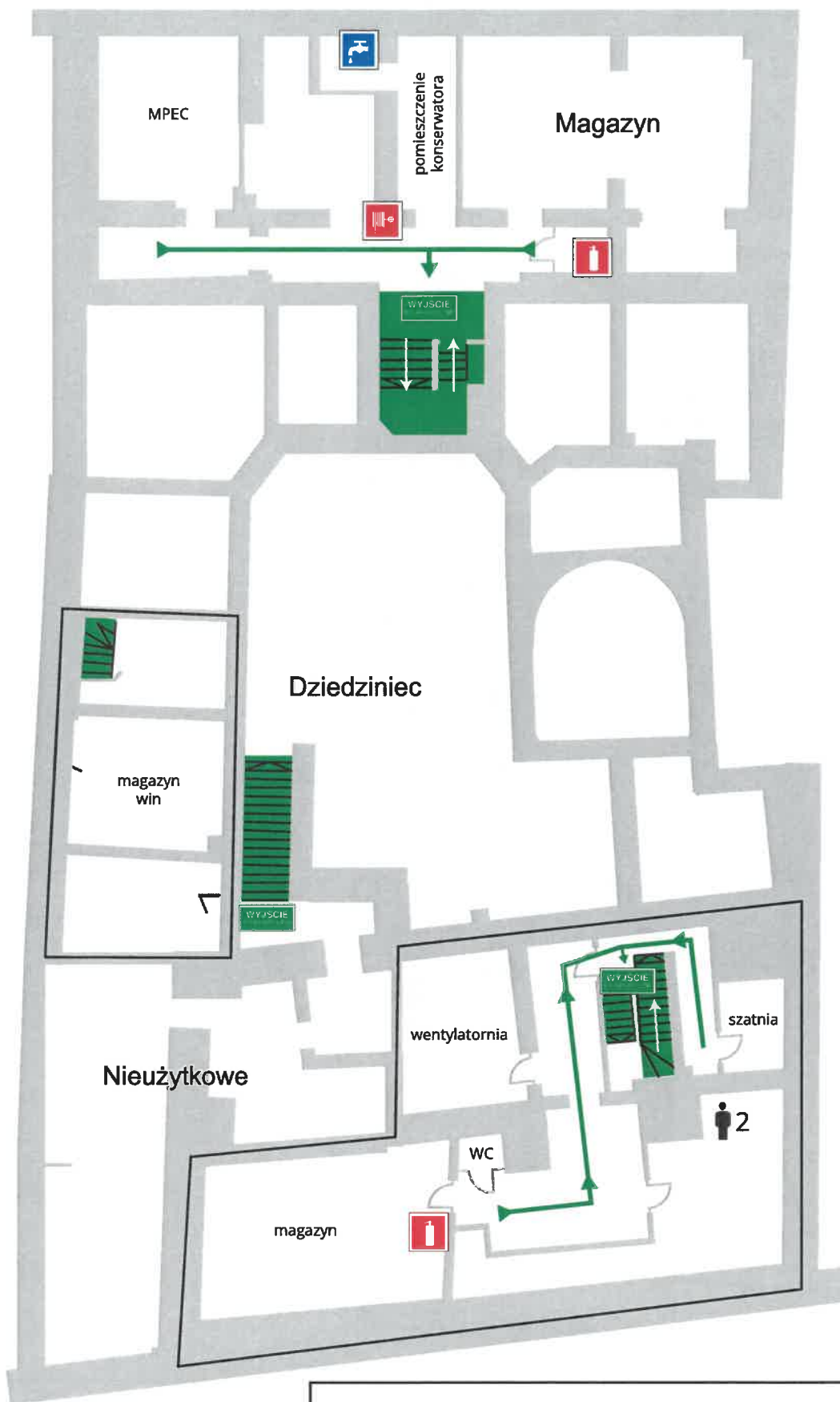
.....

.....
/podpis osoby posiadającej uprawnienia/

.....
/zatwierdził/

Piwnica 14-14A	
Powierzchnia	302,40 m ²
Wysokość	O d 1,90 m do 2,30 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	Magazyn żywności gastronomicznej w tym alkohol, meble
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	PM/ZL III

Plan ewakuacji - piwnica

LEGENDA

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek ewakuacji

Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu

Gaśnica

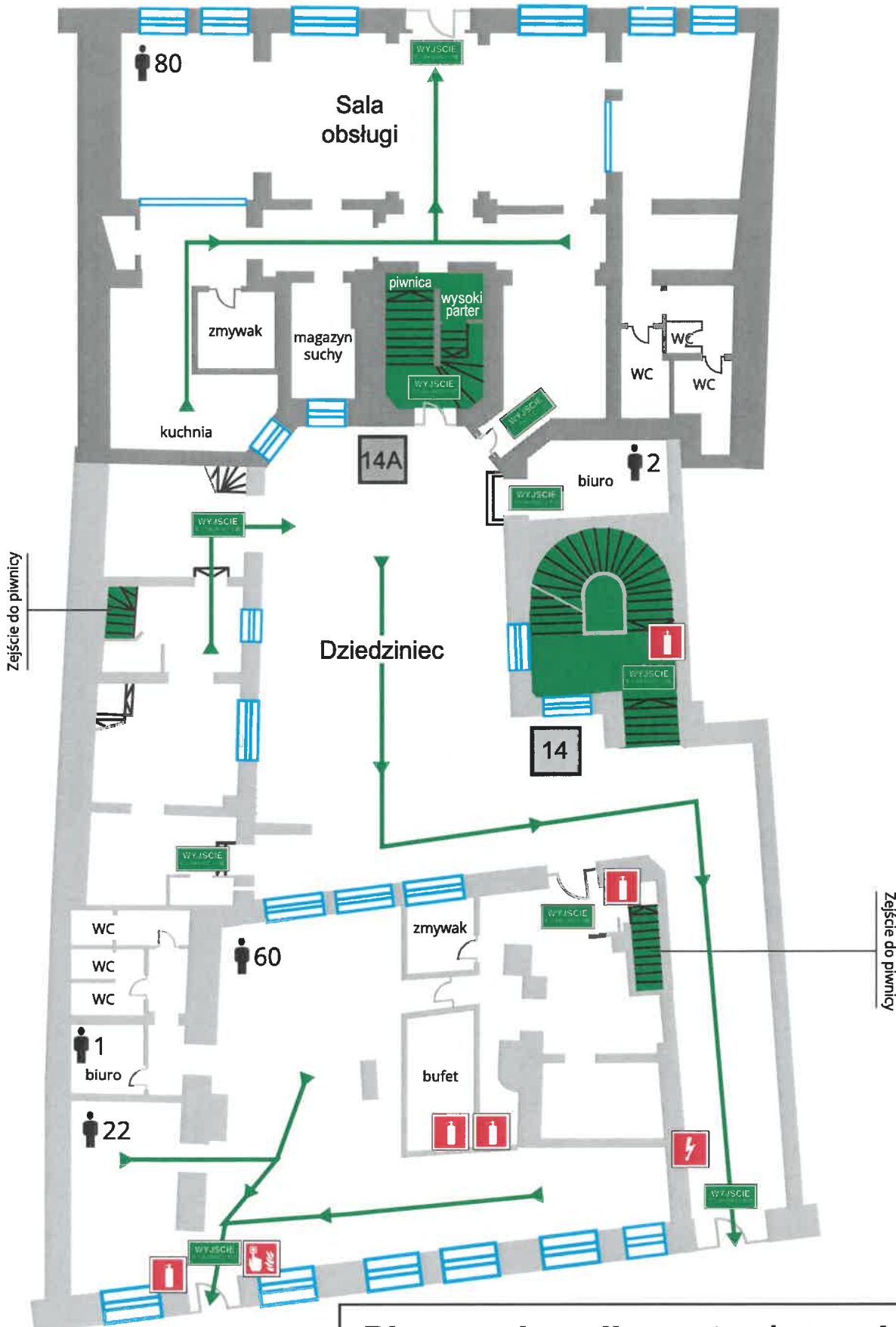

Główny zawór wody

plac Solny

Parter, przyziemie 14-14A

Powierzchnia	456,39 m ²
Wysokość	3,50 - 3,75 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	alkohol w sprzedaży restauracyjnej, mąka, tłuszcz, makaron (żywność)
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	ZL I

Plan ewakuacji - parter / przyziemie

LEGENDA

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek ewakuacji

Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu

Gaśnica

Ręczny ostrzegacz pożarowy

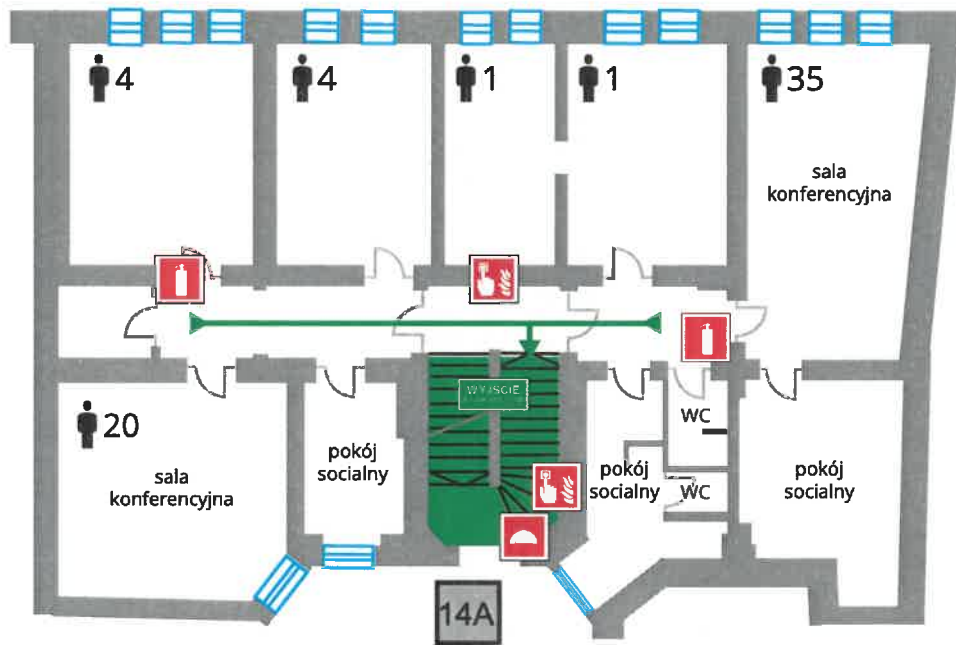

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

plac Solny

Wysoki parter 14-14A

Powierzchnia	190,76 m ²
Wysokość	2,60 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	papier do drukowania, czasopiisma, meble do pracy biurowej do 500 MJ/m ²
Gęstość obciążenia ogniowego	ZL III
Kategoria Zagrożenia Ludzi	

Plan ewakuacji - wysoki parter

LEGENDA

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek ewakuacji

Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu

Gaśnica

Ręczny ostrzegacz pożarowy

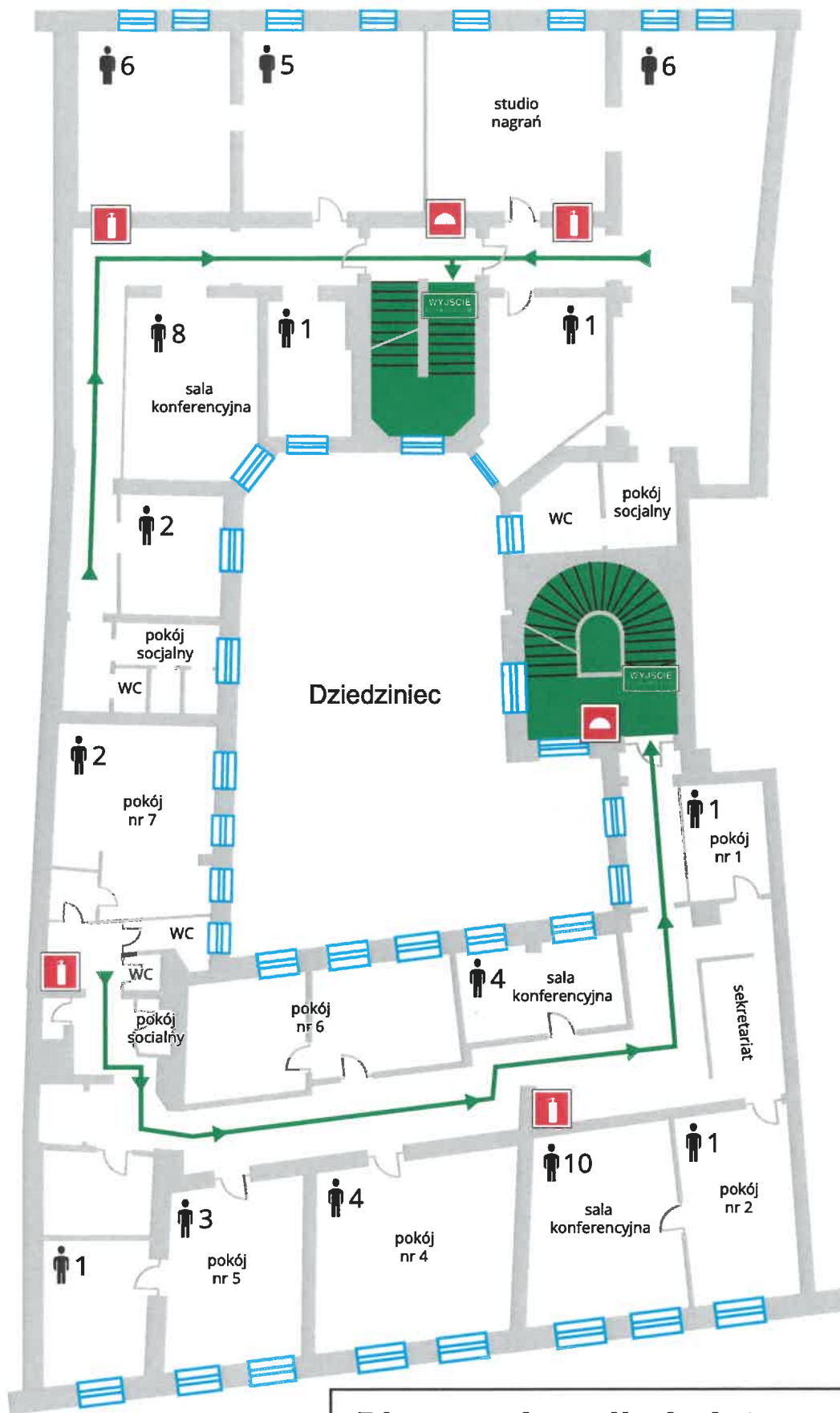

Uruchamianie klap dymnych

plac Solny

I piętro 14-14A

Powierzchnia	530,47 m ²
Wysokość	3,40 - 3,60 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	Papier, do drukowania, czasopiisma, plany, meble
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	ZL III

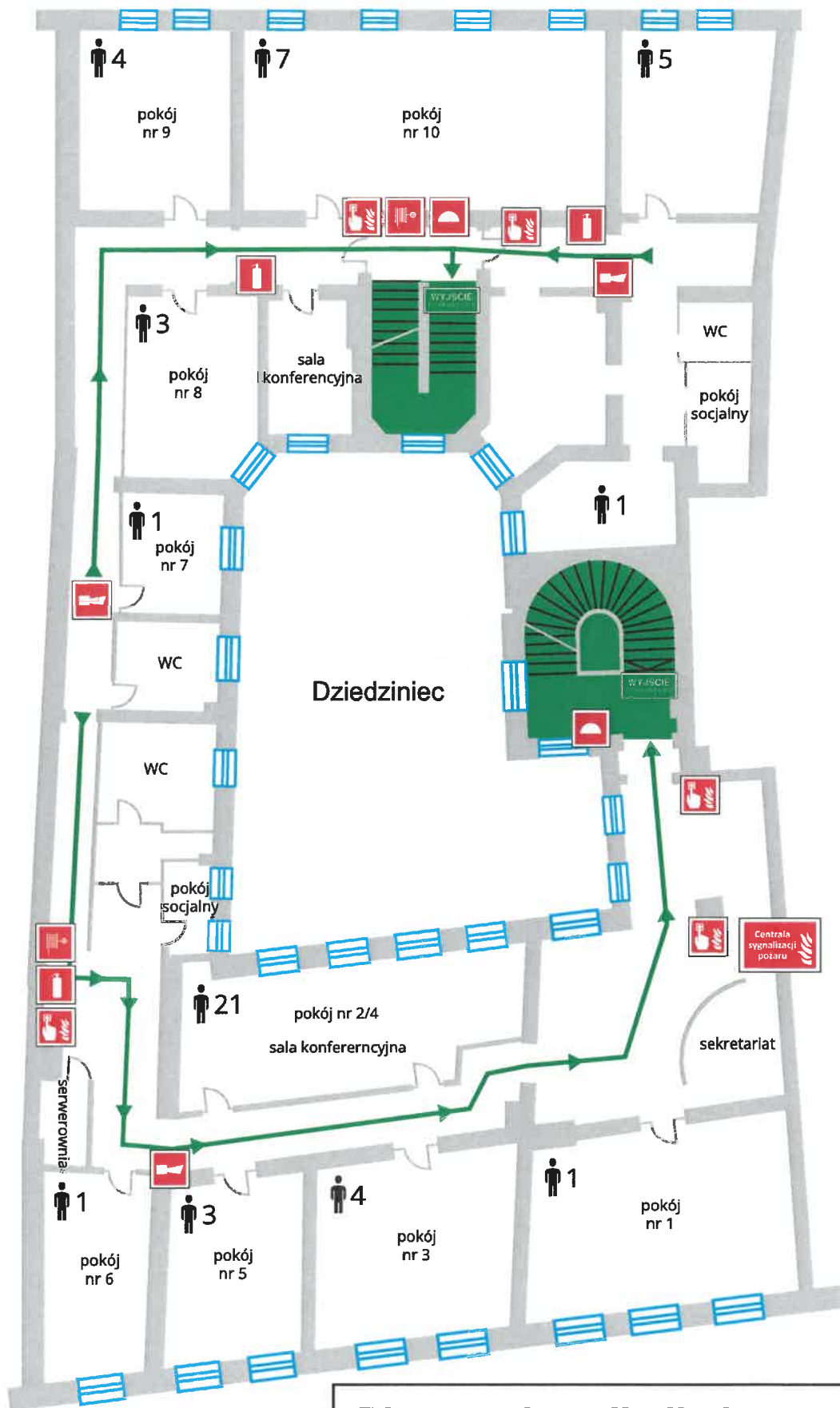
Plan ewakuacji - I piętro

LEGENDA

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu
- Gaśnica
- Uruchamianie klap dymnych

II piętro 14-14A

Powierzchnia	537,59m ²
Wysokość	3,40 - 3,70 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	Papier, do drukowania, czasopisma, plany, meble
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	ZL III

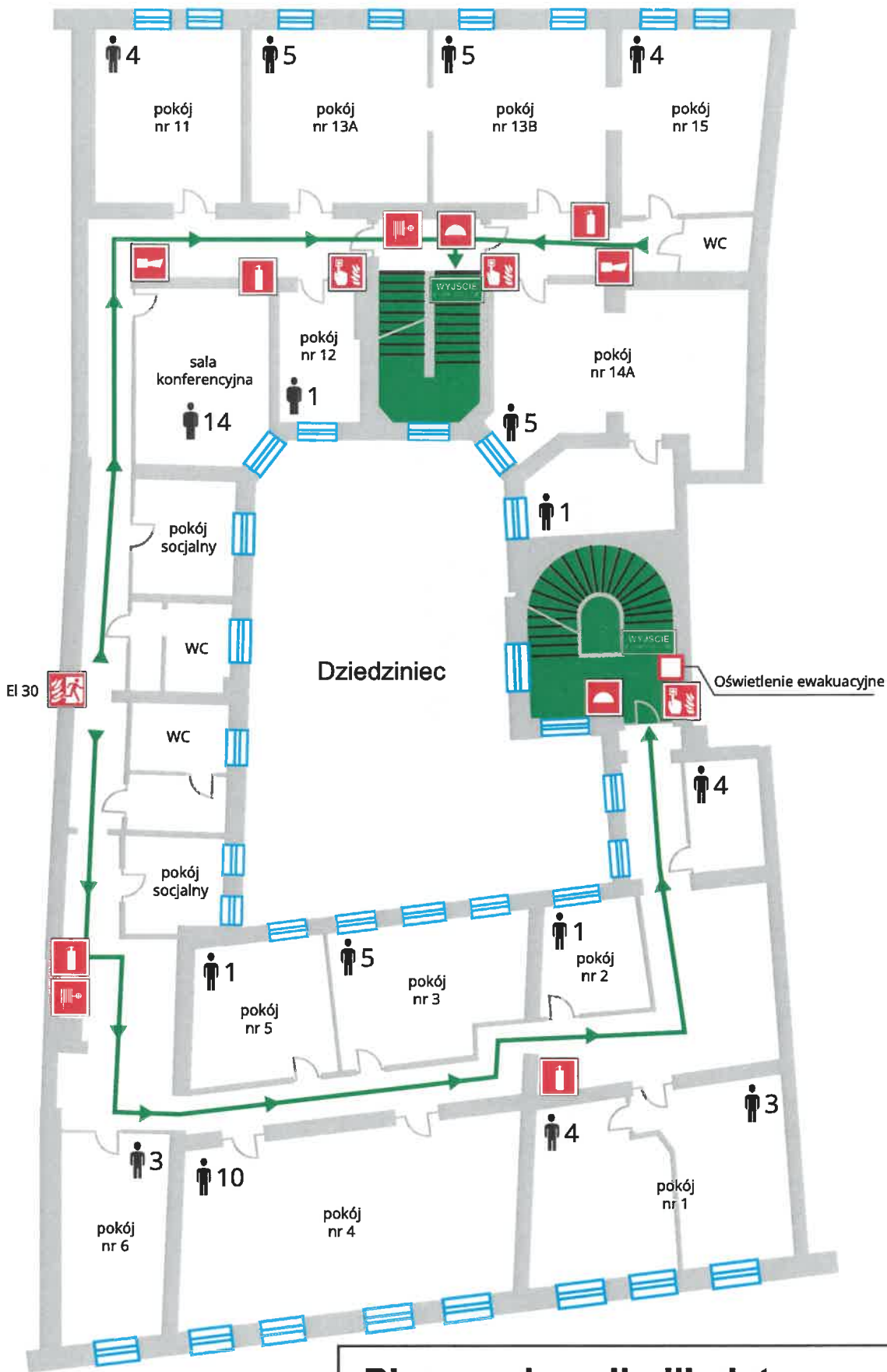
Plan ewakuacji - II piętro

LEGENDA

plac Solny

- Wyjście ewakuacyjne
- Centrala sygnalizacji pożaru
- Świetno-dźwiękowy sygnalizator akustyczny
- Kierunek ewakuacji
- Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu
- Hydrant
- Gaśnica
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Uruchamianie klap dymnych

III piętro 14-14A	
Powierzchnia	544,30 m ²
Wysokość	3,35 - 3,48 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	papier do drukowania, czasopisma, plany, meble do pracy biurowej
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	ZL III

Plan ewakuacji - III piętro

LEGENDA

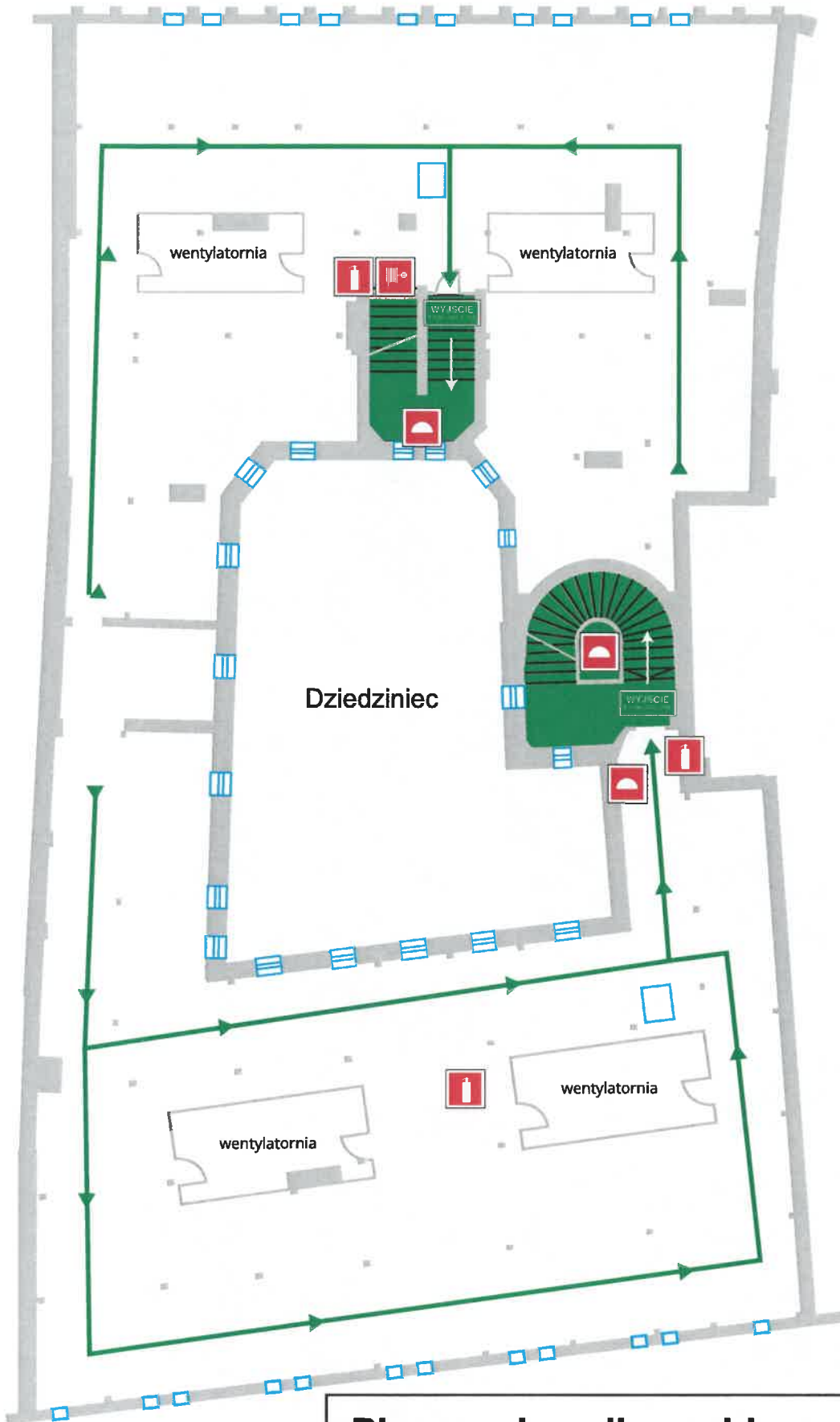
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- Kierunek ewakuacji
- Drzwi przeciwpożarowe - zamykać
- Gaśnica
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Uruchamianie kłap dymnych
- Dozwolona liczba osób w pomieszczeniu
- Hydrant

plac Solny

Poddasze, strych 14-14A

Powierzchnia	620,59 m ²
Wysokość	od 1,90 – 2,00 m
Parametry pożarowe występujących substancji palnych	1,5 m przy głównym wejściu na strych, Wentylatory klimatyzacji
Gęstość obciążenia ogniowego	do 500 MJ/m ²
Kategoria Zagrożenia Ludzi	ZL III

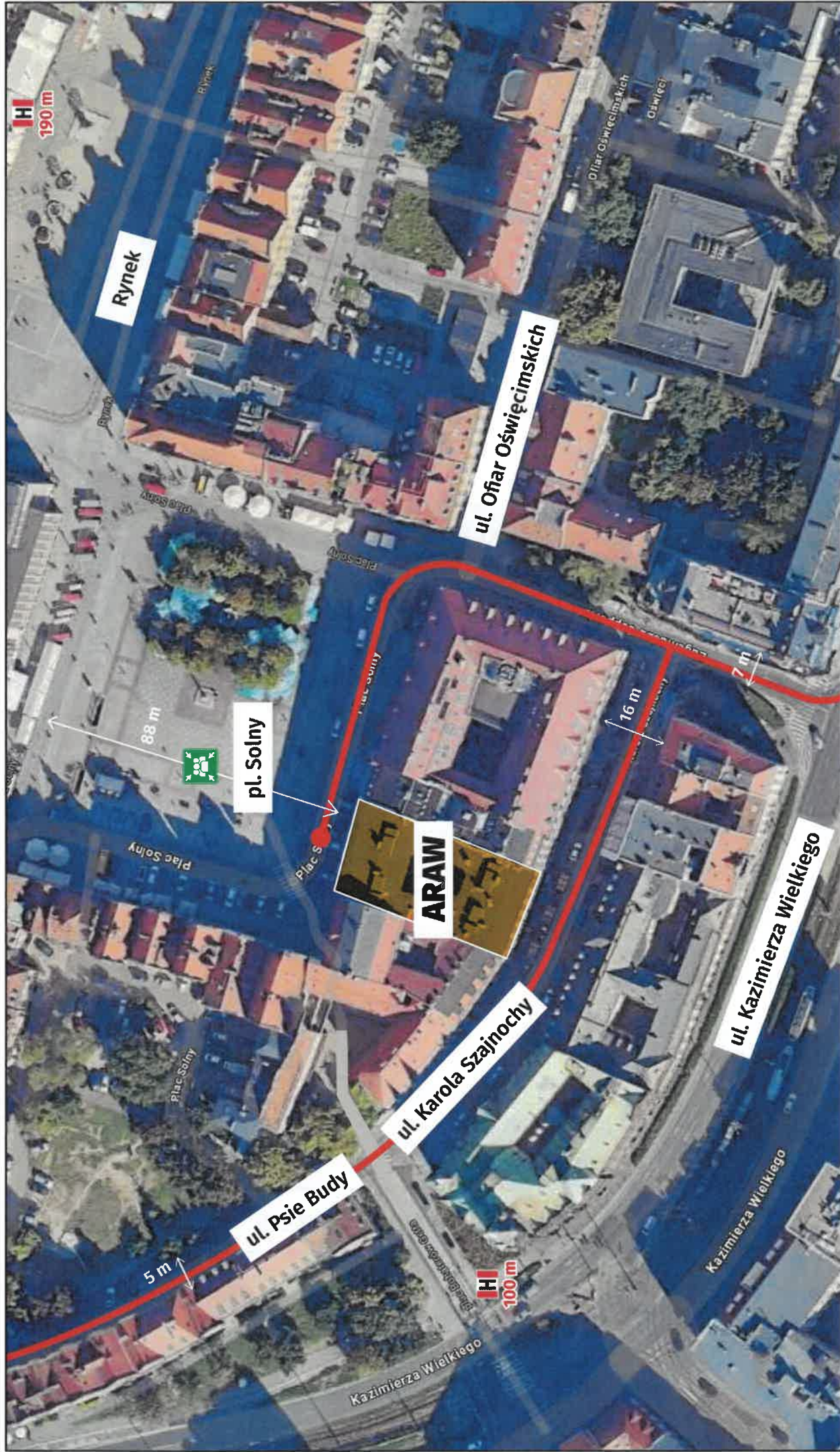

Plan ewakuacji - poddasze

LEGENDA

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Hydrant
- Gaśnica
- Uruchamianie klap dymnych

plac Solny

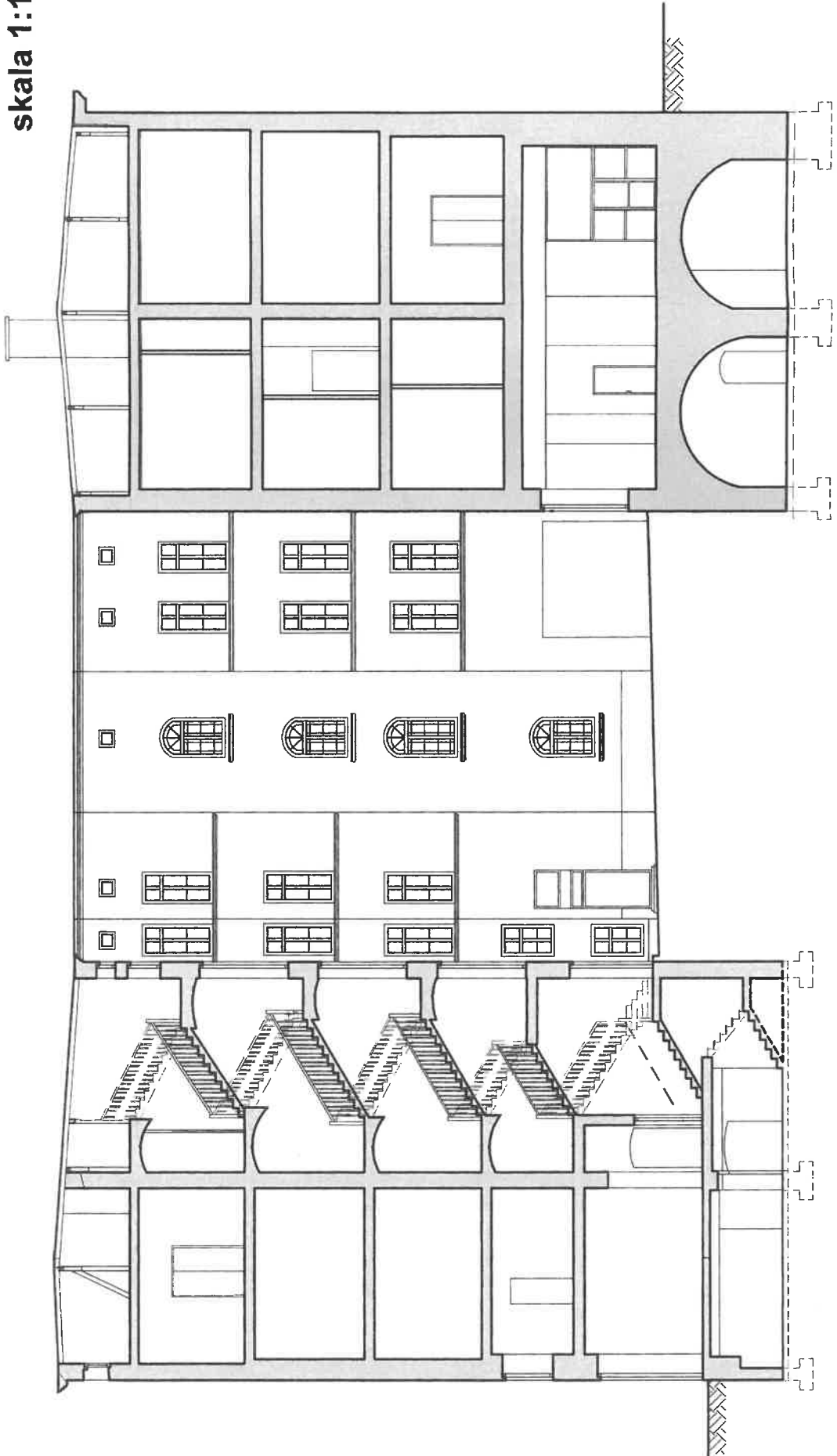

Rejon ewakuacji – budynek Plac Solny 14

- Droga P.POŻ dojazdowa
- H Hydrant zewnętrzny
- Miejsce zbiórki do ewakuacji

PRZEKRÓJ A-A

skala 1:100

PRACOWNIA PROJEKTOWA
SZUMSKI S.C.
UL. MATEJKA 28/29
58-100 ŚWINKA ŚLĄSKA

wykonał: mgr inż. Marcin Szumski, NBP V-1342/3/78/98
opracował: inż. Adam Górecki

tytuł: przekrój A-A
faza: inwentaryzacja bud.
data: 02.2008
skala: 1:100
numer: 9

Biuro: ul. Ściegielskiego 20, Wrocław
Adres: ul. Ściegielskiego 20, Wrocław
Kontakt: ul. Ściegielskiego 20, Wrocław

SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Zgodnie z § 36 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 roku poz. 822 z późn. zmianami), przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych należy przedsięwziąć działania mające na celu wykluczenie bezpośredniego niebezpieczeństwa pożaru lub wybuchu, odpowiedzialność za bezpieczeństwo przeciwpożarowe spoczywa na właścicielu, zarządcy lub użytkowniku obiektu.

Prace pożarowo niebezpieczne - są to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. Do takich prac w szczególności należy zaliczyć:

- prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali poza miejscami do tego celu wyznaczonymi procedurą technologiczną - będą to prace prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych,
- prace malarsko-lakiernicze, impregnacyjne, klejenie itp. - wykonywane poza stałymi stanowiskami dostosowanymi do tego typu prac, przy użyciu wyrobów łatwo zapalnych, których stosowanie stwarza zagrożenie pożarowe lub wybuchowe,
- prace remontowo budowlane, szczególnie z użyciem szlifierki kątovej, spawarki, opalarki, nagrzewnicy czy innych urządzeń emitujących ciepło itp.
- podgrzewanie papy, lepiku itp.

Prace takie mogą być realizowane również przez jednostki zewnętrzne. **Z Wykonawcą prac zawierana jest umowa cywilno-prawna, w której określa się zakres odpowiedzialności za właściwe zabezpieczenie warunków przeprowadzenia prac** oraz warunki nadzoru ze strony zlecającego. Integralną częścią umowy jest protokół przekazania i przejęcia miejsca prowadzenia prac i oświadczenie o sposobie zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,

- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Skład komisji ds. zabezpieczenia pracy pożarowo niebezpiecznej przedstawia się następująco:

- kierownik grupy wykonującej prace,
- kierownik działu technicznego lub administrator obiektu w obszarze, którego wykonywane będą prace,
- specjalista ds. ppoż.

Skład komisji może być poszerzony w zależności od potrzeb o kierowników odpowiedzialnych za działy: energetyczne, sieciowe, administracyjne itp.

Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w wyżej wymienionym protokole komisji, wyznaczona osoba wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić po wykonaniu zabezpieczeń omówionych i zaakceptowanych przez komisję. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, po ich zakończeniu należy powierzyć wykonawcy, (jeżeli jest to wykonawca zewnętrzny), który to wyznaczy do tych czynności z podległych sobie pracowników, osoby posiadające odpowiednie przygotowanie. Dozór, o którym mowa powyżej mogą również prowadzić inni pracownicy.

Osoby wyznaczone do dozoru należy wpisać do protokołu zabezpieczenia prac.

Na każdym etapie prac **Zamawiający** prace ma prawo do kontroli ich przebiegu w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa obiektu.

Zezwolenie na prace pożarowo niebezpieczne wydaje administrator obiektu

Do obowiązku pracownika w obszarze dopuszczającego do ww. prac jest dopilnowanie, aby wykonawca nie rozpoczął robót bez zapewnienia dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”.

Wytyczne prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np. spawanie, cięcie mechaniczne, lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegających w szczególności na:

- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo-zapalnych,
- szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
- zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
- montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

W pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, prace niebezpieczne pożarowo można prowadzić jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich materiałów i zanieczyszczeń,
- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
- zabezpieczeniu przed zapaleniem materiałów palnych występujących w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementów konstrukcji budynku i znajdujących się w nich instalacji technicznych, w szczególności przed działaniem np.: odprysków spawalniczych.

Materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe należy osłonić ich np.: arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kurtynami oddzielenia prac niebezpiecznych pożarowo oraz:

- ↳ sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- ↳ uszczelnieniu, materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- ↳ zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi,

- ↪ przygotowaniu w miejscu wykonywanych prac pożarowo niebezpiecznych m.in.:
- napełnianych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki spawalnicze,
  - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczania toku prac,
  - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych,
  - podręcznego sprzętu gaśniczego, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.

Po każdorazowym zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w pomieszczeniach oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Sprzęt do wykonywania prac powinien być sprawny i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru. Butle z gazami spawalniczymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem, a w przypadku nie prowadzenia prac, butle te powinny być przechowywane w pomieszczeniach przeznaczonych wyłącznie do ich magazynowania.

Obowiązki osób dozorujących przebieg prac niebezpiecznych pożarowo.

Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:

- ↪ znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów,
- ↪ dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczenia, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
- ↪ sprawdzić zabezpieczenia przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
- ↪ wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
- ↪ brać udział w kontroli pomieszczeń po zakończeniu prac.

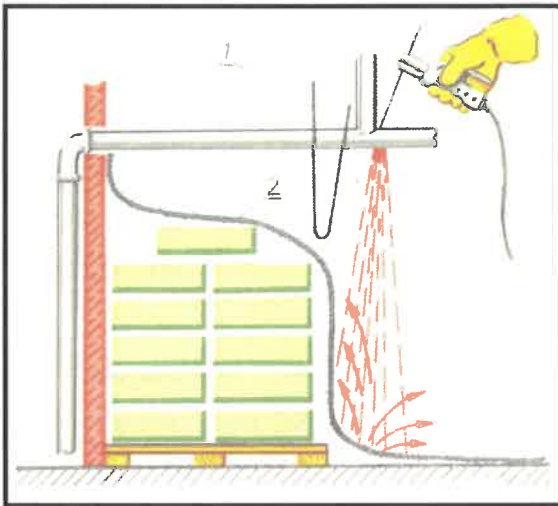

Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo.

Do podstawowych obowiązków wykonawcy prac pożarowo niebezpiecznych należy:

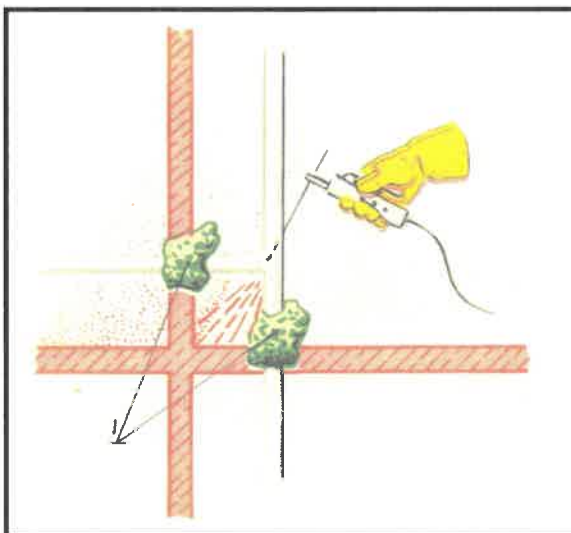
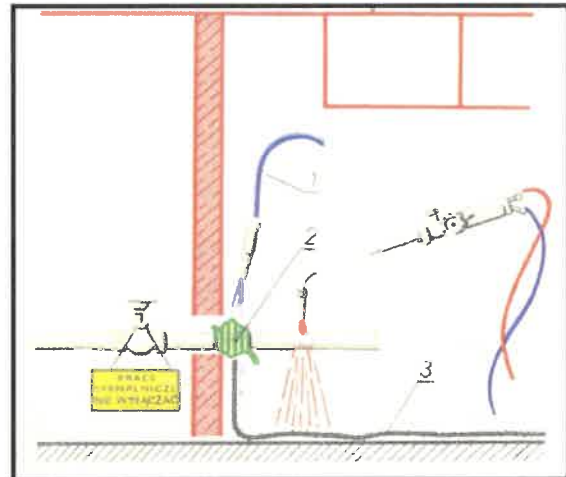
- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
- ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w informacjach o przebiegu i kontroli prac pożarowo niebezpiecznych,
- znać przepisy przeciwpożarowe, znać obsługę podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- sprawdzić przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszelkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- ściśle przestrzegać „**wytycznych zabezpieczenia**” ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- sprawdzić przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- przystąpić do rozpoczęcia prac, tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia,
- poinstruować pracowników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- przerwać pracę w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu i administratorowi obiektu,
- informować bezpośrednio przełożonemu i administratorowi obiektu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w trakcie wykonywania prac,
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko i jego otoczenie w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
- wykonywać wszelkie polecenia organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

GRAFICZNA PREZENTACJA SPOSOBÓW ZABEZPIECZANIA PRAC SPAWALNICZYCH

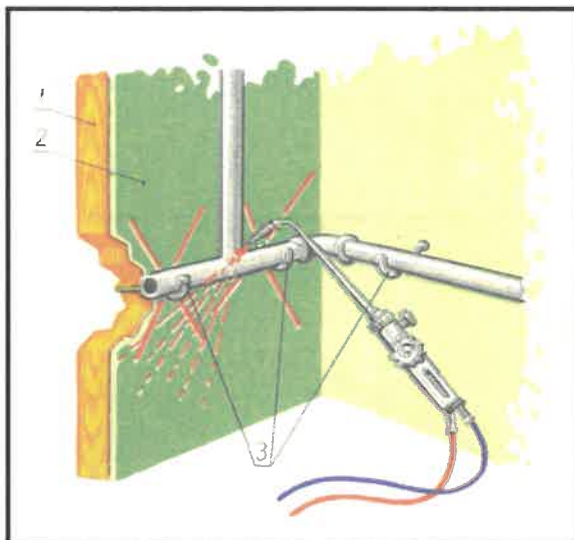
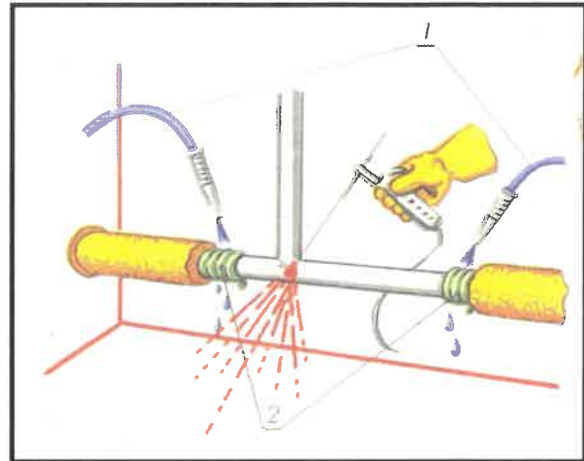
Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy

Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy

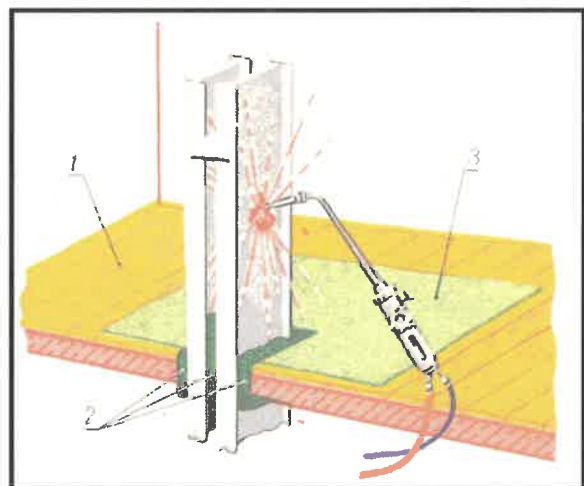
Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału – 1

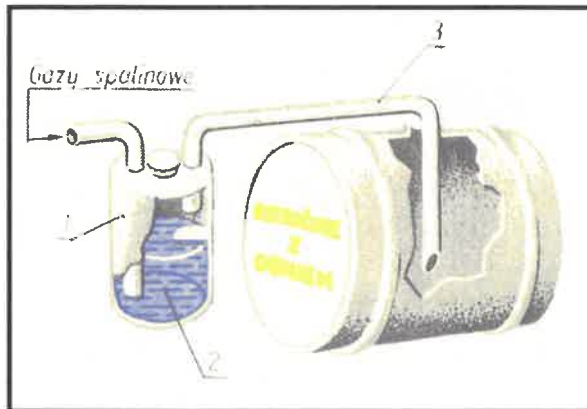
Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego.

Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

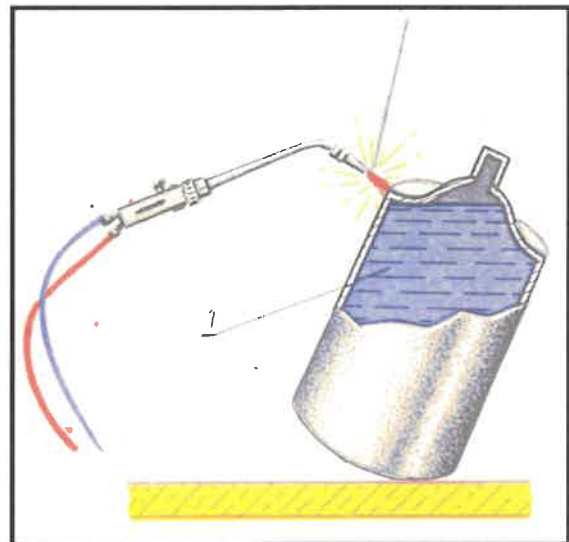
Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy)

Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapaczkę iskier: 1-łapaczka iskier, 2-woda, 3-przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika

Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą-1

Książka kontroli prac spawalniczych

Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo	Data i godzina rozpoczęcia prac	Data i godzina zakończenia prac	Data i godzina przeprowadzenia kontroli	Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej kontrolę	Uwagi i polecenia wydane podczas kontroli

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych.

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania
.....
.....
2. Zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych / zapalność / występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonania prac spawalniczych
.....
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru
.....
.....
7. Osoba (y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych.....
.....
8. Osoba (y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych.....
.....
9. Osoby wyznaczone do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu.....
.....

Podpisy członków komisji

.....

ZEZWOLENIE Nr .....

na przeprowadzenie prac z otwartym ogniem (spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie).

1. Miejsce pracy

.....
(obiekt, pomieszczenie, itp.)

2. Rodzaj pracy .....

3. Czas pracy, dnia ..... od godz. .... do godz.....

4. Zagrożenia pożarowe - wybuchowe w miejscu pracy .....

.....
(określić z czego wynika).

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru, wybuchu

.....
.....

6. Środki zabezpieczenia :

a) przeciwpożarowe.....

b) bhp.....

c/ inne.....

7. Sposób wykonania pracy: .....

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac spawalniczych:

Imię i Nazwisko .....Wykonano podpis .....

b) Wyłączenie spod napięcia

Imię i Nazwisko ..... Wykonano podpis .....

c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów wykonano.

Imię i Nazwisko .....

W miejscu prac nie występują niebezpieczne stężenia

Podpis .....

d) Stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż.

Nazwisko ..... Przyjąłem do wykonania Podpis .....

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót. (Zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.8).

.....
(podpis wypisującego)

.....
(podpis kierownika)

10. Pracę zakończono dnia ..... godz. ....wykonał .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

INSTRUKCJA

Przeciwożarowego zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo (cięcia, lutowania, zagrzewania, rozmrażania itp.)

Aby uniknąć niebezpieczeństwa należy bezwzględnie

1. Przed pracą:

- * Sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia prądu i gazów.
- * Przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny i odpowiednio dobrany sprzęt gaśniczy,
- * Zależnie od sytuacji w miejscu spawania:
  - a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przenikaniem płomieni, iskier, cząstek metalu, uszczelniając otwory i szczeliny w ścianach, podłogach i stropach- w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych - niepalnym materiałem,
  - b) usunąć na bezpieczną odległość, poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca spawania występują otwory i szczeliny nie zabezpieczone w sposób określony w pkt. a),
  - c) przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, jeśli możliwe jest zastosowanie zabezpieczeń określonych w pkt. b),
  - d) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując osłony z materiałów niepalnych,
  - e) zdjąć palną izolację z przewodów konstrukcji na taką odległość od miejsca spawania, aby nie istniała możliwość jej zapalenia,
  - f) zabezpieczyć palne materiały wskutek przewodnictwa ciepłego, stosując odsunięcie materiałów w tym również w pomieszczeniach sąsiednich od przewodów konstrukcji urządzeń metalowych poddawanych spawaniu na odległość co najmniej 0,5 m stale chłodzenie wodą
- * Zastosować szczególne środki zabezpieczenia przy spawaniu wszelkich pojemników przewodów i aparatury technologicznej po łatwo zapalnych cieczach, gazach i pyłach w myśl zaleceń powołanej komisji.
- * Uzyskać zezwolenie pisemne na każdorazowe przeprowadzenie prac w miejscach pożarowo niebezpiecznych.

2. W czasie pracy

- * Ścisłe przestrzegać zaleceń zawartych w protokóle Komisji lub w zezwoleniu na spawanie
- * Stale obserwować miejsca upadku odprysków spawalniczych, niezwłocznie likwidować zauważone źródła, zbierać do wiadra lub pojemnika z piaskiem pozostałości elektrod i rozżarzone części metalu,
- * Parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku,
- * Przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru,
- * W razie powstania pożaru postępować zgodnie z „Instrukcją alarmowania i postępowania na wypadek pożaru” ,

3. Po pracy

- * Dokładnie sprawdzić w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach i tunelach,
- * Zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca, w którym mogłoby powstać zarzewie ognia,
- * W kolejnych odstępach czasu, w razie szczególnego zagrożenia również w nocy ponownie kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzonych prac spawalniczych. Wyniki kontroli odnotować w książce kontroli prac spawalniczych.
- * Zabezpieczenie sprzętu spawalniczego
- * Sprzęt spawalniczy powinien być w pełni sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością zainicjowania pożaru oraz przed uszkodzeniami mechanicznymi,
- * Wytwornice acetylenowe przenośne powinny być oddalone co najmniej o 4 m,
- * Butle z gazami technicznymi powinny być oddalone o minimum 1 m od grzejników c. o., a od innych źródeł ciepła z ogniem otwartym 10 m,
- * Węże z gazami technicznymi nie mogą przebiegać w pobliżu kabli - przewodów elektrycznych pod napięciem,

.....
/pieczęć komórki organizacyjnej/

Wyznaczone osoby odpowiedzialne w zakresie ewakuacji

Pani/Pan:

- 1) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./
- 2) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./
- 3) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./
- 4) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./
- 5) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./
- 6) .....
/imię i nazwisko/ ..... /adres budynku, nr pokoju/ ..... /nr tel./

Lista pracowników zapoznanych z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego (z załącznikami) Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej z dnia 21 lutego 2025 roku

Lp.	Imię i nazwisko pracownika, stażysty, praktykanta /drukowanymi literami/	Data (w przypadku nowozatrudnianych, zapoznanie powinno obyc się w dniu przyjęcia do pracy)	Podpis
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			

33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			
51			

53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			

73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			
82			
83			
84			
85			
86			
87			
88			
89			
90			
91			

92			
93			
94			
95			
96			
97			
98			
99			